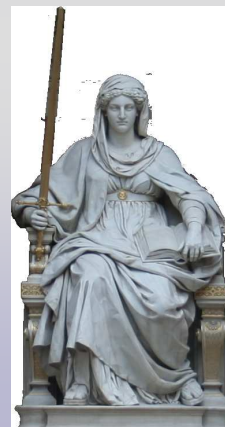

Základné rysy rakúskeho disciplinárneho práva pre sudcov a prokurátorov:

Hon.-Prof. HR Dr. Johann Höllwerth

Omšenie, 20. 5. 2019

Prehľad:

I. Disciplinárne konanie

- právny rámec, účastníci
- príslušnosť, stupne
- začatie konania
- „podnety na disciplinárne konanie“ zo strany súkromných osôb
- zásada obžaloby
- priebeh konania, rozhodnutie, odvolacie konanie

II. Disciplinárne previnenie

- skupiny prípadov
- uloženie disciplinárneho opatrenia
- disciplinárne opatrenia

I. Disciplinárne konanie

Právny rámec:

Právny rámec

- rakúsky zákon o sudcoch a prokurátoroch - *Richter- und Staatsanwaltschaftsdienstgesetz (RStDG) 2. ČASŤ Disciplinárne právo*
- § § 73 a nasl. rakúskeho zákona o organizácii súdov - *Gerichtsorganisationsgesetz (GOG)*
- vykonávacie výnosy spolkového ministerstva spravodlivosti
- <https://www.ris.bka.gv.at/Bund/>

Účastníci:

- 1. obvinený**
- 2. zamestnávateľ**
- 3. disciplinárny súd**
- 4. navrhovateľ v disc.
konaní**

Obvinený:

- **sudca alebo**
- **prokurátor**
 - ✓ **v disciplinárnom práve sa nerozlišujú**

Zamestnávateľ:

- **Rakúska republika**
 - ✓ **zastúpená služobným úradom = orgány justičnej správy = predsedovia súdov**

Disciplinárne súdy:

1. stupeň = 4 vyššie krajské súdy (*Oberlandesgerichte*)

- Vyšší krajský súd Viedeň → príslušný pre obvod Graz
- vyšší krajský súd Graz → príslušný pre obvod Viedeň
- vyšší krajský súd Linz → príslušný pre obvod Innsbruck
- vyšší krajský súd Innsbruck → príslušný pre obvod Linz

2. stupeň = Najvyšší súd (*Oberster Gerichtshof*)

Disciplinárne súdy:

1. stupeň = vyšší krajský súd (*Oberlandesgericht*)

- senát tvoria 3 sudcovia
- 1 sudca je vyšetrovacím komisárom
 - ✓ vykonáva predbežné zisťovanie
 - ✓ vedie disciplinárne vyšetrovanie
 - ✓ nie je členom disciplinárneho senátu v predmetnej veci

2. stupeň = Najvyšší súd (*Oberster Gerichtshof*)

- senát tvoria 5 sudcovia

Navrhovateľ v disc. konaní:

- **Vrchný štátny zástupca = navrhovateľ druhého stupňa na vyššom krajinškom súde**
- **Generálny prokurátor = navrhovateľ tretieho stupňa na Najvyššom súde**

Navrhovateľ v disc. konaní:

Navrhovateľ v disc. konaní:

➤ **zastupuje záujmy
zamestnávateľa v
disciplinárnom konaní od
začatia konania**

Stupne:

- **všeobecné stupne konania v občianskych veciach – 3 stupne**
- **všeobecné stupne konania v trestných veciach – 2 stupne**
- **stupne konania v disciplinárnych konaniach – 2 stupne**

Stupne:

- **stupne konania v disciplinárnych konaniach – 2 stupne**
- **disciplinárne konanie → štruktúra ako trestné konanie**
- **postup podľa trestného poriadku**

Začatie konania:

Rozdiely:

➤ **indície nesprávneho konania sudcu**

➤ **oznámenie služobnému úradu = orgánom justičnej správy (predsedovia súdov)**

➤ **zásada obžaloby**

Začatie konania:

Začatie trestného konania proti sudcovi:

➤ **kriminálna polícia, prokuratúra a trestný súd → oznamovacia povinnosť voči orgánom justičnej správy (predsedovia súdov)**

Začatie konania:

Indície nesprávneho konania, resp. správania sa sudcu v konaní:

➤ **pozorovania odvolacích súdov z podnetu konania → oznámenie orgánom justičnej správy (predsedovia súdov)**

Začatie konania:

Sťažnosti účastníkov konania na odopieranie prístupu k spravodlivosti alebo na preťahy:

➤ **žiadne subjektívne právo na stíhanie, ale:**

➤ **všetky sťažnosti, ktoré nie sú zjavne nedôvodné, sa musia riešiť → oznámenie orgánom justičnej správy**

Začatie konania:

- **nahlásené nesprávne konanie**
- **preverenie zo strany
služobného úradu (= predsedovia súdov)**
- **oznámenie navrhovateľovi v
disc. konaní**

Začatie konania:

- **navrhovateľ v disc. konaní rozhodne o ďalšom stíhaní disciplinárne obvineného**
- **navrhovateľ v disc. konaní je viazaný pokynmi zamestnávateľa**

Začatie konania:

Zásada obžaloby:

- návrh na začatie disciplinárneho vyšetrovania podáva navrhovateľ v disc. konaní ako zástupca zamestnávateľa
- povinnosť presne opísať porušenie povinnosti

Začatie konania:

- **vyšetrovací komisár vykoná predbežné vyšetrovanie alebo**
- **uznesenie o**
 - ✓ **začatí disciplinárneho vyšetrovania alebo**
 - ✓ **zamietnutí disciplinárneho vyšetrovania**

Priebeh konania:

- **vyšetrovací komisár vykoná disciplinárne vyšetrovanie**
- **vykonanie dôkazov najmä vypočutím svedkov**
- **obvineného zastupujú**
 - ✓ **kolegovia (sudca, prokurátor) alebo**
 - ✓ **advokát**

Priebeh konania:

ústne pojednávanie

- **ako v trestnom konaní**
- **verejné**
- **slúži na vykonanie dôkazov**
- **výpovede účastníka**
- **výrok rozhodnutia**
- **rozhodnutie sa zverejňuje v anonymizovanej forme**

Rozhodnutie:

- **proti rozhodnutiu sa možno odvolať**
 - ✓ **proti výroku o vine, treste a náhrade nákladov zo strany**
 - ✓ **obvineného alebo navrhovateľa v disc. konaní**
- **odvolanie sa podáva na Najvyšší súd**

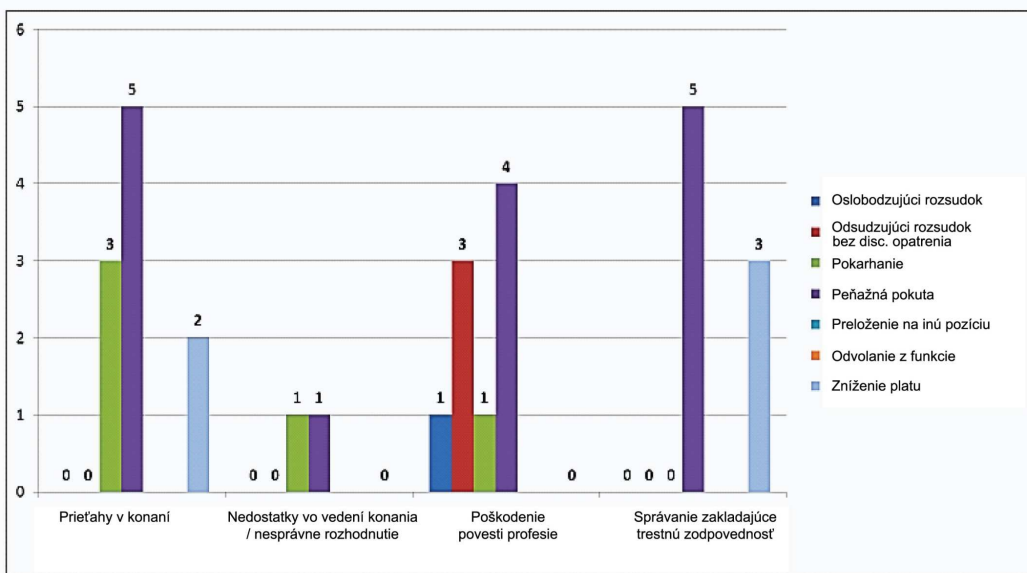
Odvolacie konanie:

Konanie pred Najvyšším súdom:

- **verejné**
- **návrhy opravných prostriedkov**
- **rozhodnutie sa vyhlasuje ústne**
- **rozhodnutie sa zverejňuje v anonymizovanej forme**
- **<https://www.ris.bka.gv.at/Jus/>**

II. Disciplinárne previnenie

Odsudzujúce rozsudky v rokoch 2013 až 2016

Disciplinárne previnenie:

Disciplinárne previnenie

- **žiadne taxatívne trestné právo**
- **porušenie stavovských alebo služobných povinností a**
- **priťažujúce okolnosti**

Disciplinárne previnenie:

Stavovské alebo služobné povinnosti

- **striktne dodržiavať právny poriadok**
- **vykonávať úrad s plným nasadením a snahou**
- **vzdelávať sa**
- **svedomité a nestranné plnenie povinností bez hľadania na vlastný prospech**
- **riadiť sa služobnými pokynmi nadriadených**
- **primerané správanie v úrade aj mimo neho**

Disciplinárne previnenie:

Stavovské alebo služobné povinnosti

- **zákaz mobbingu**
- **porušenie služobnej povinnosti mlčanlivosti**
- **vzdelávanie služobne mladších sudcov podľa predpisov**
- **zákaz prijímania darov**
- **prítomnosť v úrade**
- **žiadne nezlučiteľné vedľajšie zamestnanie**

Disciplinárne previnenie:

Prakticky najdôležitejšie skupiny prípadov:

- **správanie zakladajúce trestnú zodpovednosť**
- **prieťahy v konaní a vo vyhotovovaní rozhodnutí**
- **správanie sa v rozpore s profesiou v úrade aj mimo neho**
- **poškodenie obrazu profesie**
- **nesprávne rozhodnutie**

Disciplinárne previnenie:

Priťažujúce okolnosti

- **druh pochybenia**
- **závažnosť pochybenia**
- **opakovanie alebo**
- **iné priťažujúce okolnosti**

Disciplinárne previnenie:

Druh (a závažnosť) pochybenia

- **trestné činy („disciplinárny presah“)**
- **porušenie povinností s „účinkom navonok“**
- **porušenie povinností, ktorého následkom je porušenie základných práv**

Disciplinárne previnenie:

Priťažujúce okolnosti

- **demonštratívny výpočet**
- **posúdenie prípad od prípadu**
- **kvalita porušenia povinnosti**
- **porušenie povinností v minulosti („sčítanie“ nesprávneho konania, ktoré samo o sebe nie je disciplinárnym previnením)**
- **trvanie porušenia povinnosti**

Trestné činy:

- **postih disciplinárneho presahu
neporušuje zákaz dvojitého postihu**
- **Uznaný disciplinárny presah:**
 - ✓ **Ds 5/12: odsúdenie za prečin
pornografického zobrazovania maloletých
podľa § 207a, ods. 3, 1. a 2. veta Tr.z.**

Trestné činy:

Trestné činy:

- **Uznaný disciplinárny presah:**
 - ✓ **Ds 9/09: Trestná sudkyňa pod značným vplyvom alkoholu zavíní dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k ujme na zdraví.**
 - ✓ **Ds 27/13: Sudca vo vyššom služobnom postavení (predseda krajinského súdu) pod značným vplyvom alkoholu zavíní dopravnú nehodu, nenahlási škodu a požije alkohol po ukončení jazdy.**

Zásahy do základných práv:

Porušenia povinností vedúce k porušeniu základných práv

- **čl. 5 EDP (právo na slobodu) → o**
 - ✓ väzbe
 - ✓ nútenom lekárskom ošetrovaní / liečbe
 - ✓ nútenom umiestnení v domove
- **čl. 8 EDP (právo na rodinu)**
 - ✓ rozhodnutia o právach na starostlivosť o dieťa a na kontakt s dieťaťom
- **čl. 6 EDP („v primeranej lehote“)**

Nedostatky vo výkone funkcie: Prietahy v konaní a vo vynesení rozsudku

- **porušenie zákona**
- **nedostatočné plnenie povinností**
- **závažnosť vyplýva z:**
 - ✓ **trvania**
 - ✓ **častosti**
 - ✓ **porušenia právneho poriadku**
- **v zásade prísne trestanie (Ds 10/09)**

Nedostatky vo výkone funkcie: Prietahy v konaní a vo vynesení rozsudku

Možné dôvody pre zbavenie zodpovednosti:

- **výnimočná osobná situácia**
- **preťaženie len pri**
 - ✓ (dlhšie trvajúcim) nadpriemernom zaťažení spismi
- **choroba len keď**
 - ✓ je v relevantnom období a
 - ✓ boli zohľadnené možnosti ošetrovania

Nedostatky vo výkone funkcie: Prietahy v konaní a vo vynesení rozsudku

- **orientácia na judikatúru ESĽP**
- **Ds 10/07: 30 prietahy v trestnom konaní**
- **Ds 11/09: 18 konania s prietahmi pri vyhotovení rozsudkov od 6 mesiacov do 2 rokov**

Nedostatky vo výkone funkcie:

Prieťahy v konaní a vo vynesení rozsudku

- **Ds 12/08: žiadne odsúdenie, hoci rozsudok bol vyhotovený až 5 1/2 mesiaca po ukončení pojednávania –výnimočne nie disciplinárne z dôvodu**
 - ✓ **preťaženého oddelenia a**
 - ✓ **vážnych rodinných a zdravotných problémov**

Nedostatky vo výkone funkcie:

Prieťahy v konaní a vo vynesení rozsudku

- **Ds 10/09: púhy výrok o vine;**
 - ✓ **nezistená choroba (autoimunitné ochorenie štítnej žľazy)**
 - ✓ **úspešná liečba a vybavenie neuzavretých vecí**

Správanie počas / mimo výkonu funkcie:

- **Ds 11/05: Vedenie pojednávania v cyklistickom úbore s prevažne odhalenou hornou časťou tela je neprimerané aj pri zohľadnení lokality (vysokohorská lúka vo výške cca. 1 200 m n.m.) a extrémne vysokých teplôt**

Správanie počas / mimo výkonu funkcie:

Správanie počas / mimo výkonu funkcie

- **Ds 5/10: Podanie oznámenia proti advokátovi z dôvodu obvinenia z úmyselného obohacovania sa na ťarchu mandanta z dôvodu nepoučenia o slabých vyhlídkach na úspech → nie je disciplinárnym previnením**

Správanie počas / mimo výkonu funkcie:

- **Ds 26/13:**
- ✓ **Hanobenie odvolacích sudcov označovaním za „spolupáchateľov v talári“, ktorí „nevedia čo robia“;**
- ✓ **vyvíjanie tlaku na účastníkov konania, aby uzavreli zmier**

Správanie počas / mimo výkonu funkcie:

- **Ds 2/16:**
- ✓ **prietahy v spolupráci s úradom ombudsmana (služobný dohľad pociťovaný ako zbavujúci svojprávnosti);**
- ✓ **nepriateľské správanie k advokátovi počas pojednávania**

Správanie počas / mimo výkonu funkcie:

- **2 Ds 3/17i:**
- ✓ **pozvanie justičnej čakateľky, ktorá sa vzdeláva pod vedením sudcu do súkromného bytu**
- ✓ **explicitné sexuálne ponuky**
- ✓ **jednoznačné naznačenie, že odmietavý postoj by sa mohol odraziť na hodnotení v rámci vzdelávania**

Správanie počas / mimo výkonu funkcie:

- **2 Ds 1/18x:**
- ✓ **celkovo 12 právoplatne konštatovaných správnych priestupkov (prekročenie maximálnej povolenej rýchlosti pri vedení služobného vozidla) počas obdobia menej než 15 mesiacov**
- ✓ **prekročenie maximálnej povolenej rýchlosti – vždy po odpočítaní tolerance merania – v šiestich prípadoch o viac než 40 km/h, raz dokonca o 53 km/h („notorický cestný pirát“)**

Správanie počas / mimo výkonu funkcie:

Nesprávne rozhodnutia

- **rozpor s hmotným právom alebo porušenie procesných predpisov (RS0072522)**

nad rámec:

- ✓ **nedbanlivosti, ktorá by mohla zbaviť viny alebo neznalosti práva v jednotlivom prípade**

Nesprávne rozhodnutia:

- **vedomé porušenie práva alebo opakované porušovanie práva z hrubej nedbanlivosti**
- **zneužívajúce uplatňovanie voľnej úvahy sudcu**
- **chyby, ktoré sú také závažné, že**
 - ✓ **narúšajú dôveru v dodržiavanie zákonnosti zo strany justície**
 - ✓ **voči sudcovi má byť zároveň vznesené závažné obvinenie**

Nesprávne rozhodnutia:

- **predstavená / predsedkyňa súdu vníma závažne nesprávne uplatňovanie práva**
- **nariadenie doplnenia chýbajúcich odborných znalostí**
- **nariadenie účasti na podujatiach ďalšieho vzdelávania**

Disciplinárne opatrenia:

Možnými disciplinárnymi opatreniami sú:

- **pokarhanie**
- **peňažná pokuta vo výške max. piatich mesačných platov (brutto)**
- **preloženie na iné pracovisko bez nároku na náhradu nákladov na presťahovanie a**
- **odvolanie z funkcie**

Uloženie disciplinárneho opatrenia:

možné poľahčujúce okolnosti:

- **trvanie konania ([v každom prípade] poľahčujúce Ds 11/09)**
- **existenčné ohrozenie (Ds 11/09)**
- **vlastné porušenie ([poľahčujúce] Ds 5/78)**
- **vlastné porušenie ([poľahčujúce] Ds 5/78)**

žiadne (vlastné) poľahčujúce okolnosti:

- **púhe vyhlásenie o úmysle napraviť škodu (RS0091325[T4])**
- **povinnosti starostlivosti odsúdeného (Ds 31/85)**

Disciplinárne opatrenia:

Tendencia Najvyššieho súdu v odvolacom konaní

- **potvrdenie prvostupňového rozhodnutia**
- **spísanie disciplinárneho opatrenia**
- **Ds 26/13 (hanobenie odvolacích sudcov; tlak na účastníka, aby uzavrel zmier; [spísanie disc. opatrenia] 1 mesačný plat → 2 mesačné platy)**
- **Ds 27/13 (nehoda pod vplyvom alkoholu, požitie alkoholu po jazde; [spísanie disc. opatrenia] 1 mesačný plat → 2 mesačné platy)**

Disciplinárne opatrenia:

- **Ds 9/09 (nehoda pod vplyvom alkoholu; [sprísnenie disc. opatrenia] pokarhanie → zníženie platu o 10 % na jeden rok)**
- **Ds 10/07 (prieťahy v konaní; zníženie platu o 15 % na jeden rok [potvrdené])**
- **Ds 11/09 (prieťahy v konaní; zníženie platu o 15 % na jeden rok [potvrdené])**

Disciplinárne opatrenia:

Upustenie od uloženia disc. opatrenia sa potvrdí len zriedka

- **Ds 2/16 (v odvolaní disciplinárneho navrhovateľa týkajúcom sa disc. opatrenia nevyhotovené vecne správne)**
- **Ds 1/13 (obvinený nesprávne konanie zistil a zastavil)**

OGH

OBERSTER GERICHTSHOF

Ďakujem za pozornosť.

